

سابقه بررسی در مورد قیمت ها و محاسبه شاخص های ذیربط در نقاط شهری و روستایی کشور که در حال حاضر توسط بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و مرکز آمار ایران انجام می گیرد، به شرح زیر است:

الف) شاخص بهای عمده فروشی کالاها و شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

برای اولین بار، بانک ملی ایران در سال ۱۳۱۵، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها را در نقاط شهری آغاز کرد. در سال ۱۳۳۸، با تغییر سال پایه، محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها مورد تجدید نظر قرار گرفت و با تأسیس بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۳۹، مسئولیت تهیه شاخص های مزبور، به این بانک محول شد. بانک مرکزی ایران در سال ۱۳۴۸، لپایه قرارداد سال مزبور، تجدید نظر دوم را در محاسبه شاخص هزینه زندگی و شاخص بهای عمده فروشی کالاها به عمل آورد. باافزایش قیمت نفت در سال ۱۳۵۳ که تحولاتی را در اوضاع اقتصادی کشور پدید آورد، سال مزبور به عنوان سال پایه در نظر گرفته شد و بر همین اساس، محاسبه شاخص های مذکور، برای سومین بار مورد تجدید نظر قرار گرفت.

در سال ۱۳۶۱، با توجه به تغییرات ایجاد شده در الگوی مصرف خانوارها که ناشی از تحولات اقتصادی و اجتماعی بعد از انقلاب اسلامی بود، با انتخاب سال مزبور به عنوان سال پایه، چهارمین تجدید نظر در زمینه محاسبه شاخص های مذکور به عمل آمد. پس از توجه به تحولات اقتصادی و اجتماعی کشور، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، سال ۱۳۶۹ را به عنوان سال پایه در محاسبه "شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران" و "شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران" انتخاب کرد. بانک مزبور در سال ۱۳۷۸ سال پایه را برای "شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران" از سال ۱۳۶۹ به سال ۱۳۷۶ تغییر داد. این تغییر در سال ۱۳۷۹ برای "شاخص بهای عمده فروشی کالاها در ایران" نیز صورت پذیرفت. از این رو شاخص های مربوط به سال های گذشته، مورد تجدید نظر قرار گرفته است.

ب) شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارها در نقاط روستایی

در سال ۱۳۵۳، برای اولین بار، مرکز آمار ایران طرح آمارگیری از قیمت خرده فروشی تعدادی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی را به مرحله اجرا درآورد و از آن زمان، نتایج حاصل از آمارگیری های مزبور را تا مهرماه سال ۱۳۵۷ همه ساله به صورت متوسط قیمت کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی، در قالب نشریات فصلی و سالانه منتشر کرد.

پس از نتایج نیمه دوم سال ۱۳۵۸ و نیمه اول سال ۱۳۵۹ به صورت متوسط قیمت و شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی روستایی در اختیار علاقمندان قرار گرفت. از سال ۱۳۶۱ لغایت سال ۱۳۷۵، شاخص بهای خرده فروشی کالاها و خدمات مصرفی خانوار در نقاط روستایی براساس سال پایه ۱۳۶۱ تهیه و منتشر شد. براساس آخرین تجدید نظر سال پایه ۱۳۸۱ جایگزین سال ۱۳۷۴ گردید و آمارهای ذیربط برای سال های ۱۳۸۱ لغایت ۱۳۸۶ به تفکیک استان ها و کل کشور تهیه و منتشر شده است.

جداول آماری ارائه شده در این فصل به شرح زیر است :

- جداول مربوط به شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری

- جداول مربوط به شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی

تعاریف و مفاهیم به کار رفته در این فصل به شرح زیر است :

شاخص بهای عمده فروشی کالاها: معیار سنجش تغییرات قیمت کالاها در بازارهای عمده فروشی نسبت به سال پایه،

شاخص بهای عمده فروشی کالاها نامیده می شود. این شاخص برای اندازه گیری تغییرات سطح عمومی قیمت ها محاسبه می شود و نموداری از تغییر قیمت ها در سطح تولید کننده و عرضه کننده دست اول است.

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی : معیار سنجش تغییرات قیمت تعداد معینی از کالاها و خدمات مورد مصرف

خانوار نسبت به سال پایه، شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی نامیده می شود. شاخصی که بدین گونه بدست می آید، صرفاً تغییراتی را که در اثر تغییر قیمت در هزینه زندگی پدید می آید، مورد سنجش قرار می دهد.

گروه های کالاها و خدمات: طبقه بندی کالاها و خدمات شاخص های قیمت، بر اساس ماهیت آنها و طبقه بندی بین

المللی و نیازهای ملی انجام گرفته است. ولی مبنای کلی، همان طبقه بندی پیشنهادی سازمان ملل (S.N.A) برای خرده فروشی و S. I. T.C) برای عمده فروشی (می باشد که بنا به ملاحظات اقتصاد ایران، تغییراتی در آن داده شده است.

در این طبقه بندی ها، کالاها و خدمات به چند گروه بزرگ تقسیم می شود که هر یک از آنها چندین زیر گروه دارد،

گروه های بزرگ را، گروه های اصلی و زیرگروه های آنها را گروه های فرعی کالاها و خدمات می نامند.

ضریب اهمیت: سهمی که هر کالا یا خدمت در مجموع هزینه خانوار در یک مقطع زمانی مشخص دارا است، ضریب

اهمیت نامیده می شود. این ضریب، مهمترین ضابطه انتخاب کالاها و خدمات برای شاخص های مختلف است.

سال پایه: سال پایه سال معین و ثابتی است که درصد تغییرات شاخص نسبت به آن سنجیده می شود و شاخص آن

برابر ۱۰۰ است و غالباً ضرایب اهمیت مربوط به آن سال، در تهیه شاخص مورد استفاده قرار می گیرد.

نقاط شهری : کلیه نقاطی که در سال پایه ۱۳۷۶، جمعیتی معادل ۵۰۰۰ نفر و بیشتر داشته اند، توسط بانک مرکزی

جمهوری اسلامی ایران شهر تلقی شده اند.

نقاط روستایی : رجوع کنید به تعاریف و مفاهیم « فصل ۲ - جمعیت ».

گزیده اطلاعات

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در سال ۱۳۹۲ ، با افزایشی به میزان ۳۰/۱ درصد نسبت به سال قبل به عدد ۱۶۱/۸ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسید. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای شهری در دو گروه اختصاصی "کالاها" و "خدمات" نسبت به سال گذشته به ترتیب ۳۶/۷ و ۲۲/۰ درصد افزایش یافته است. در این سال بیشترین درصد افزایش مربوط به گروه سبزیجات با ۶۶/۵ درصد افزایش و کمترین درصد تغییر مربوط به گروه "ارتباطات" با ۷/۷ درصد ، بوده است. در گروه "خوراکی ها و آشامیدنی ها" کمترین درصد افزایش مربوط به گروه "نان و غلات" با ۲۸/۷ درصد بوده است .

شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در سال ۱۳۹۲ ، نسبت به سال گذشته، ۳۳/۸ درصد افزایش یافته و به عدد ۱۸۰/۷ (بر مبنای سال پایه ۱۳۹۰) رسیده است. شاخص بهای کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای روستایی در دو گروه اختصاصی "کالاها" و "خدمات" نسبت به سال گذشته به ترتیب ۳۵/۵ و ۲۸/۵ درصد افزایش یافته است. در این سال بیشترین درصد افزایش مربوط به گروه "دخانیات" با ۱۲۹/۵ درصد افزایش و کمترین درصد تغییر مربوط به گروه "آب، برق و سوخت" ب ۰/۹ درصد ، بوده است. در گروه "خوراکی ها و آشامیدنی ها" کمترین درصد افزایش مربوط به گروه "گوشت قرمز و گوشت ماکیان" با ۱۷/۹ درصد بوده است .

۲۱ - شاخص های قیمت _____ سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۲

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییر سال ۹۲ نسبت به سال ۹۱
شاخص کل.....	۱۰۰/۰	۱۲۴/۳	۱۶۱/۸	۳۰/۱
گروه های اصلی و منتخب فرعی:				
خوراکی ها و آشامیدنی ها و دخانیات.....	۱۰۰/۰	۱۳۸/۱	۱۹۲/۶	۳۹/۵
خوراکی ها و آشامیدنیها.....	۱۰۰/۰	۱۳۷/۵	۱۹۱/۱	۳۹/۰
خوراکی ها.....	۱۰۰/۰	۱۳۷/۳	۱۹۰/۲	۳۸/۵
نان و غلات.....	۱۰۰/۰	۱۳۲/۸	۱۷۰/۹	۲۸/۷
گوشت قرمز و سفید و فرآورده های آنها.....	۱۰۰/۰	۱۴۳/۲	۱۹۰/۳	۳۳/۰
گوشت قرمز و گوشت ماکیان.....	۱۰۰/۰	۱۴۲/۵	۱۸۴/۴	۲۹/۴
ماهی ها و صدف داران.....	۱۰۰/۰	۱۴۷/۸	۲۳۰/۹	۵۶/۲
شیر، پنیر و تخم مرغ.....	۱۰۰/۰	۱۳۸/۸	۱۸۱/۶	۳۰/۸
روغن ها و چربیها.....	۱۰۰/۰	۱۳۶/۲	۲۰۵/۱	۵۰/۵
میوه و خشکبار.....	۱۰۰/۰	۱۴۱/۹	۲۱۵/۳	۵۱/۷
سبزیجات (سبزی ها و حبوبات).....	۱۰۰/۰	۱۳۶/۵	۲۲۷/۲	۶۶/۵
قند و شکر و شیرینی ها (شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی).....	۱۰۰/۰	۱۲۷/۷	۱۶۷/۸	۳۱/۴
محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....	۱۰۰/۰	۱۲۳/۰	۱۶۷/۴	۳۶/۰
چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آبمیوه (نوشابه های غیرالکلی).....	۱۰۰/۰	۱۴۳/۳	۲۱۶/۰	۵۰/۸
دخانیات.....	۱۰۰/۰	۱۶۶/۳	۲۶۳/۳	۵۸/۴
کالاهای غیر خوراکی و خدمات.....	۱۰۰/۰	۱۱۹/۹	۱۵۱/۷	۲۶/۶

☞

سالنامه آماری استان کرمان _ ۱۳۹۲ _____ ۲۱ - شاخص های قیمت

۱-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط شهری برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله) (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییر سال ۹۲نسبت به سال ۹۱
پوشاک و کفش	۱۰۰/۰	۱۳۴/۴	۱۸۵/۵	۳۸/۱
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها	۱۰۰/۰	۱۱۲/۹	۱۳۴/۲	۱۸/۹
مسکن	۱۰۰/۰	۱۱۰/۴	۱۳۱/۵	۱۹/۲
اجاره	۱۰۰/۰	۱۰۹/۷	۱۳۰/۳	۱۸/۸
خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی (خدمت)	۱۰۰/۰	۱۳۶/۰	۱۷۵/۷	۲۹/۲
آب، برق و سوخت	۱۰۰/۰	۱۳۰/۶	۱۵۳/۵	۱۷/۶
مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۱۰۰/۰	۱۳۱/۴	۱۸۱/۱	۳۷/۸
بهداشت و درمان	۱۰۰/۰	۱۲۰/۰	۱۶۸/۲	۴۰/۱
حمل و نقل	۱۰۰/۰	۱۲۳/۲	۱۶۸/۸	۳۷/۰
ارتباطات	۱۰۰/۰	۱۰۷/۶	۱۱۵/۹	۷/۷
تفریح و فرهنگ	۱۰۰/۰	۱۱۶/۳	۱۳۸/۴	۱۹/۰
آموزش	۱۰۰/۰	۱۱۴/۸	۱۳۱/۱	۱۴/۱
هتل و رستوران	۱۰۰/۰	۱۳۹/۱	۱۹۴/۴	۳۹/۷
کالاها و خدمات متفرقه	۱۰۰/۰	۱۵۰/۱	۱۷۹/۹	۱۹/۸
شاخص کل × (بدون مسکن)	۱۰۰/۰	۱۲۹/۷	۱۷۳/۲	۳۳/۶
کالا	۱۰۰/۰	۱۳۴/۰	۱۸۳/۲	۳۶/۷
خدمات	۱۰۰/۰	۱۱۴/۲	۱۳۹/۲	۲۲/۰

مأخذ _ مرکز آمار ایران

۲۱ - شاخص های قیمت سالنامه آماری استان کرمان ۱۳۹۲

۲-۲- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییر سال ۹۲ نسبت به سال ۹۱
شاخص کل.....	۱۰۰/۰	۱۳۵/۰	۱۸۰/۷	۳۳/۸
گروه های اصلی و منتخب فرعی:				
خوراکی ها و آشامیدنی ها و دخانیات.....	۱۰۰/۰	۱۵۲/۵	۲۰۹/۲	۳۷/۲
خوراکی ها و آشامیدنیها.....	۱۰۰/۰	۱۵۲/۰	۲۰۵/۸	۳۵/۴
خوراکی ها.....	۱۰۰/۰	۱۵۰/۹	۲۰۰/۷	۳۳/۰
نان و غلات.....	۱۰۰/۰	۱۴۷/۲	۱۹۲/۲	۳۰/۶
گوشت قرمز و سفید و فرآورده های آنها.....	۱۰۰/۰	۱۶۳/۵	۱۹۵/۸	۱۹/۸
گوشت قرمز و گوشت ماکیان.....	۱۰۰/۰	۱۶۴/۱	۱۹۳/۴	۱۷/۹
ماهی ها و صدف داران.....	۱۰۰/۰	۱۵۲/۴	۲۴۱/۸	۵۸/۶
شیر، پنیر و تخم مرغ.....	۱۰۰/۰	۱۴۴/۲	۱۹۸/۸	۳۷/۹
روغن ها و چربیها.....	۱۰۰/۰	۱۵۲/۴	۲۱۹/۲	۴۳/۸
میوه و خشکبار.....	۱۰۰/۰	۱۴۶/۹	۲۴۲/۱	۶۴/۸
سبزیجات (سبزی ها و حبوبات).....	۱۰۰/۰	۱۴۰/۹	۲۱۸/۳	۵۴/۹
قند و شکر و شیرینی ها (شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی).....	۱۰۰/۰	۱۳۷/۱	۱۷۳/۹	۲۶/۸
محصولات خوراکی طبقه بندی نشده در جای دیگر.....	۱۰۰/۰	۱۳۶/۲	۱۹۸/۹	۴۶/۰
چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آبمیوه (نوشابه های غیر الکلی).....	۱۰۰/۰	۱۷۶/۱	۳۱۳/۵	۷۸/۰
دخانیات.....	۱۰۰/۰	۱۷۷/۵	۴۰۷/۵	۱۲۹/۵
کالاهای غیر خوراکی و خدمات.....	۱۰۰/۰	۱۲۴/۰	۱۶۲/۶	۳۱/۲

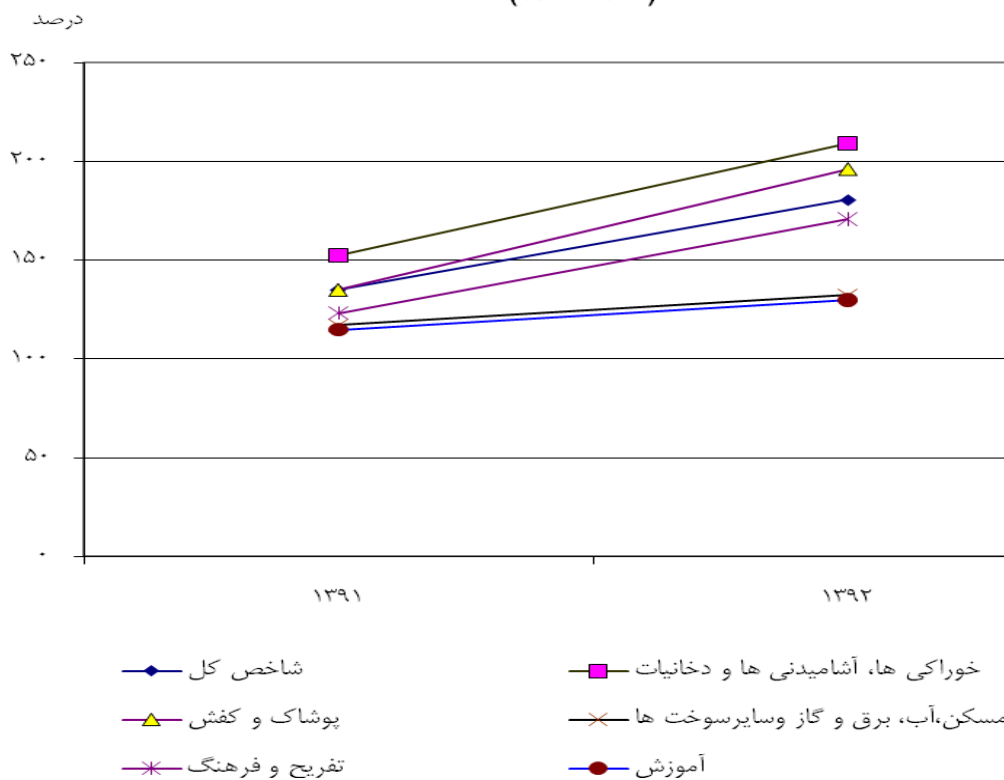
سالنامه آماری استان کرمان _ ۱۳۹۲ _____ ۲۱ - شاخص های قیمت

۲-۲۱- شاخص سالانه بهای کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی برحسب گروه های اختصاصی، اصلی و برخی از گروه های فرعی (دنباله)
(۱۳۹۰=۱۰۰)

گروه های کالاها و خدمات	۱۳۹۰	۱۳۹۱	۱۳۹۲	درصد تغییر سال نسبت به سال ۹۱
یوشاک و کفش.....	۱۰۰/۰	۱۳۴/۹	۱۹۶/۳	۴۵/۵
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوختها.....	۱۰۰/۰	۱۱۷/۱	۱۳۲/۳	۱۲/۹
مسکن.....	۱۰۰/۰	۱۱۰/۷	۱۳۴/۱	۲۱/۱
اجاره.....	۱۰۰/۰	۱۰۹/۷	۱۳۰/۳	۱۸/۸
خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی (خدمت)	۱۰۰/۰	۱۴۷/۷	۲۷۲/۴	۸۴/۴
آب، برق و سوخت.....	۱۰۰/۰	۱۲۸/۲	۱۲۹/۳	۰/۹
میلان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آنها	۱۰۰/۰	۱۳۰/۷	۱۹۱/۵	۴۶/۵
بهداشت و درمان.....	۱۰۰/۰	۱۲۰/۰	۱۷۱/۴	۴۲/۸
حمل و نقل.....	۱۰۰/۰	۱۲۰/۷	۱۶۵/۱	۳۶/۸
ارتباطات.....	۱۰۰/۰	۱۰۶/۵	۱۱۰/۸	۴/۱
تفریح و فرهنگ.....	۱۰۰/۰	۱۲۳/۲	۱۷۰/۸	۳۸/۶
آموزش.....	۱۰۰/۰	۱۱۴/۸	۱۳۰/۰	۱۳/۲
هتل و رستوران.....	۱۰۰/۰	۱۴۵/۰	۲۰۳/۸	۴۰/۶
کالاها و خدمات متفرقه.....	۱۰۰/۰	۱۵۴/۳	۱۹۲/۹	۲۵/۰
شاخص کل * (بدون مسکن).....	۱۰۰/۰	۱۳۷/۸	۱۸۶/۲	۳۵/۱
کالا.....	۱۰۰/۰	۱۴۰/۵	۱۹۰/۳	۳۵/۵
خدمات.....	۱۰۰/۰	۱۲۰/۴	۱۵۴/۷	۲۸/۵

مأخذ _ مرکز آمار ایران

۱_۲۱_ شاخص بهای برخی از کالاها و خدمات مصرفی در نقاط روستایی
(۱۳۹۰=۱۰۰)

مبنا جدول ۲ - ۲۱